

# Z ČESKÝCH VLASTÍ

**Posl. Staněk o situaci** se vyslovil vůči spolupracovníkům "Samostatnosti" v tom smyslu, že vyčkávací taktiku vůči vládě Stuergh - Hoehenburgerové pokládá dlužnou za vyloučenou. — Vláda tato nemá ani vůle, ani schopnosti splnit to, co slibila české delegaci. K obstrukci však netřeba sahát, ježto při nynějších poměrech říšské rady, kde tolik stran stojí proti vládě, se dá o stranou opozičně docílit stejně jako obstrukci. Avšak ani pád vlády by nestál k uspokojení české delegace, která musí trvat na změně systému, nejen osob! S touto pouhou záměnou osob učinili jsme až dosud vždy jen nejhorší zkušenosti: Obvyčejně každý nový nastupující předseda hledí dělati dobrou náladu v delegaci české, slibuje vše možné, a když má sliby splnit, odejde prostě bez splnění závazků svých. — To opakovalo se už několikrát. A jest to následkem toho, že veškeré vlády nastupují bez určitého programu, kterýž by mohly časově splnit a že obmezují se leda na provedení tak zvaných státních nezbytností. Já doufám však, že důslednou a jednotnou politikou zástupců českého národa na říšské radě odpovědně rozhodující kruhy v Rakousku přišly by k poznání, že nadřozvádním Němcem poskozují svůj vlastní zájem. Jest očitno, že zhyčkáni Němci vede ke všem rozvrátím, poněvadž naučilo Němce pokládati všechna jejich nadpráva za právo. Rozhodně opakují však, že bychom nemohli upustiti od opozice také pod jinou vládou, nežli Stuerghovou, která by předeem už nedávala záruky, že nebude podléhati vlivu a teroru německému. Pokud se týče smířovaček, musí české strany si dát pozor, aby vládě jich nepoužívala k oslabení českého odporu na říšské radě proti naléhavým potřebám státu. Suspendování ústav v Čechách nepokládá poslanec Staněk jen za věc království, ale celého českého národa. Co trapné působilo, jest, že na dekretech, jimiž suspendována ústava v království Českém, jsou podpisy i dvou českých ministrů!

**70-leté jubileum Karla Tůmy, publicisty a humoristy.** Dne 6. září 1843 narodil se na Malé Straně pozdější zdatný soubojovník obou Grégrů a Sladkovského, spolupracovník "Nár. Listů" po 50 let, Karel Tůma. Do "Nár. Listů" vstoupil již r. 1862 a r. 1868 stal se zodpovědným redaktorem. Psal své různé úvodníky a články, neustupuje ani po zaláhování a pokutách od svého poetického stanoviska. A vedle tohoto zodpovědného a tehdy nebezpečného, ač velmi čestného úkolu redigoval ještě řadu jiných listů ("Hlas", "Lumír" i j.) a napsal několik hutných, pro tehdejší dobu vzpružujících a téměř nedocenitelných knih, jež stavily národu před oči skvělé příklady neústupného hájení práva. Tyto knihy, z nichž nejznámější jsou "Apoštol Svobody", "Potlačený národ", "Leon Gambeta", "Karel Havlíček" a "Garibaldi" byly nejen znamenité politicko-historické studie, ale přímo plamenné psané evangelia občanských cností, k nimž chtěl Tůma vychováti národ v hořkých časích uražení a ponížení. Ale nejen přerem bojoval Karel Tůma; sdílel se osobně jako neodolatelný řečník památných táborů, jež byly po Čechách pořádány v letech sedmdesátých, a on je také autorem resoluce památného tábora řípského v květnu r. 1868, v němž poprvé zase od roku 1848 byl vysloven program samostatnosti Čech, a on také napsal adresu Gladstonovi jež byla v r. 1881 zasílána stranou svobodomyslnou. I jeho spolupracovníci v "Humoroch" do nichž ubíhají celé bohatství jakživých nápadů a satirických šechů svědčí o tom, že mu nebylo ani nejmenší zábrany udělosti české i rakouské politiky. Nebylo tedy možno nrušit generaci opravdové národního ducha, kdo by mohl vrušeněji, přehledněji a s lepší znalostí věcí

vyložití ánes, po čtyřiceti letech, příčiny a význam královského reskriptu, než tento sedmdesátiletý staře, sešedivělý ve věru události, — v nichž po padesát let stál ve službách národa a veškerou poetivostí a láskou své duše i bystrostí rozumu. V tomto reskriptovém měsíci vyšla právě nákladem Jos. R. Vilínka obsárná brožura Karla Tůmy: "Královský reskript ze dne 12. září 1871 a jeho význam pro státní naše právo." Byla poetena první cenou soutěže král. hlav. města Prahy a nebylo dosud lidovější, svědomitější a vrušenější knihy o této nejdůležitější z důležitých otázek našeho národního života. A při tom — jak z věci samé plyne — je to nanejvýš zajímavá a rušná historie celé rakouské politiky od r. 1848 až na naše dny, historie, jež se nejvíce jenom velkými obrysy, ale sestupuje k podrobnostem, jež velmi živě a šťastně vyprávěny zdvihají tento spisek vysoko nad obvyčejnou suchopárnost politických traktátů. Při této příležitosti není možno nezpomenouti vedle činnosti významného a nadšeného politika biljého se s veškerou opravdovostí za velké ideály národa i jeho významu spisovatele-humoristy. Jemu vděčí naše spora literatura humoristická za jedený, pravý český humor, uložený v šesti svazcích díla "Z českých mýnů". — Čiperné nápady, hodný a lidový ton těchto humoresek učinily knihy "Z českých mýnů" známými po vlastech. Jejich první, více než před 20 lety vyšlý svazek, byl přímo událostí v naší literatuře a jeho neobyčejný úspěch zdědilo i ostatních pět svazků, jež vyšly v pozdějších letech stále stejně svěží a neodolatelné nejen humorem svého vyprávění, ale i četnými, vstřížnými obrázky. A bude jistě nesčetnými čtenáři "Z českých mýnů" radostně přivítáno, že k dosavadním šestí svazkům za krátko přibude sedmý "Čarovné koření".

**Stesky na maďarské důstojnictvo a mužstvo při letošních námevrech v Čechách.** Jistý občan píše Venkovu: V neděli, dne 14. září o půl 8. hod. več. přijel do obce Martinie u Votic, 24 čelá tajel, maďarský husarský pluk č. 1 a důstojníci žádali okamžitě ubytování. Při ubytování však si počínali důstojníci bez ohledu na vše, a mužstvo bylo tak hrubé, že každý raději utekl, nechtěje svůj majetek na pospas vojínům, kteří byli úplně bez disciplíny. — Důstojníci nestarali se o to, umohli kde může býti vojska ubytováno; sami obstarali si byty, odešli do hostinců a mužstvo ponechali úplnou volnost, ježž ovoce pro nás bylo trpké. Z činnosti vojska uvádím: Koně nastrkání byli do chlévů, z nichž dobytek hospodářů vyházen, a pak do stodol, kde pod ně nastláno obilí (!) se shora sházené, ačkoli slámy bylo dostatek! Bylo-li v některé stodole na mlatu pohrabky, tu, vzduch tomu, že koně mohli přenocovat v sádech, byli přece do této stodoly vedeni a pohrabky ven vyházeny a pod koně nastlány. Stehy byly rozneseny po návších a sádech. Vrata u stodol — byla-li zamčena — násilně otevřena, vylomena, a když takovými způsobem koně ubytováno, — bylo je čím nakrmiti, poněvadž za vojskem zásoby nepřivezeny, proto vojní vlezli na půdy a naházeli dolů seno. Bežnili jim někdo v tomto počínání, tasili šavli. Kde nebylo seno, byl brán jetel a oves. Nemohli-li v některém statku vojínů na půdy se dostat, běželi na pole a během noci strnuli všechny suchý jetel kolem vsi. Když nakrmiti, moudr ležli a spali, jít však z toshy po slávkém žitě do vělnu a vyloupit úkly věš, při čemž ovšem roje zničily úplné. Obyvatelstvo musilo důstojníkům poskytnouti na mnoha místech poslední počinu a spáti na holi polštáře. A za všechno toto souzení a škody naházeli stárostovi 8 korun!, pravíme osm korun, a osm korun se málo tedy nakrmiti několik set koní a několik posledních počinů důstojníkům! Komárá zjištěno škod v ob-

nosu 1,224 korun. O úhradu škody obrátili jsme se nejprve se žádostí ku c. k. okresnímu hejtmánství v Sedlčanech. Výsledek o- známíme. — Minulý týden měli jsme zde vojsko ubytováno po 4 dny, ale žádný z těchto vojínů, ať byli Češi nebo Němci, škodu tu nejmenší nezpůsobil!

**Členové Mezinárodního ústavu statistického v Praze.** — V neděli 14. září zavítala do Prahy na pozvání rady král. hlav. města Prahy vzácná návštěva, 118 členů Mezinárodního ústavu statistického, který právě konal v minulých dnech 14. výročí zasedání ve Vídni, oslavuje zároveň 50-leté jubileum Rakouské ústřední statistické komise. Mezinárodní ústav statistický je instituce se sídlem v Římě, kde je stálá kancelář, a členy jsou nejprvejší účenici v oboru statistiky z celého světa. — Mezi účastníky návštěvy bylo 39 Francouzů, 31 Němců, 3 Angličanů, 6 Dánů, 4 Finů, 6 Holanďanů, 8 Italů, 2 Maďarů, 1 Japonec, 4 Norové, 2 Chorvaté, 2 Poláci, 2 Rusové, 1 Španěl a 5 Švédů. Vádnem návštěvy byl Dr. Luigi Bodio z Říma, prezident ústavu. K důstojnému uvítání hostí utvořil se v Praze komitét ze zástupců rady městské, Českého zemského svazu cizineckého a statistických kancelářů pražských. V pondělí dne 15. září byli hosté přijati slavnostně o 10. hod. dop. na staroměstské radnici předšedem rady městské, presidentem Cizineckého svazu a vítacím komitétem, načež následovala prohlídka Prahy v salonních vozech městských elektrických drah. — Večer byl zakončen slavnostním představením Dvořákovy "Rusalky" v Národním divadle. Mezi skvělými jmény návštěvníků byli též Godfrey H. Ernest z kanadského ministerstva orby z Ottawy, Kanada, delegát vlády brazilské C. Lagee Silva a generální ředitel mexického vládního úřadu statistického Echagaray Salvala.

**Cholera v Mariánských Lázních.** — Dne 6. září přijela do Mariánských Lázní paní Bronislava Galčinská, choť vřehního okresního lékaře z Gracanie u Tuzly, 7. září stězovala si lékaři, že má obavu, aby nebyla nakažena cholerou, poněvadž její choť několik případů cholery léčil. 8. září byla paní Galčinská dopravena do izolacího baráku, a podniknuty kroky k zamezení šíření nákazy. Vyšetřováním zjištěna skutečně cholera. V tomto vyšetření úředním je vysloveno těžké obvinění onoho lékaře, který hned 7. září, když paní Galčinská sama vyslovila obavu, že je nakažena cholerou, nečinil ihned nutná opatření izolací. Zajímavější je domněnka vyslovená r. 1892 drem. Zoerkendoerferem, lékařem v Mariánských Lázních, že krajích těch působí na bacily cholery přímo ničivé, takže není nebezpečí, že by se cholera rozšířila. V chebském kraji nevyskytla se cholera již od roku 1890. — Úředně se sděluje: Při cholero- vým onemocnění v Mariánských Lázních jedná se toliko o zcela ojedinělý případ. Úřady vykonaly ihned všechna žádoucí opatření a především provedly úplnou izolací případu. Vzhledem k tomu není ani nejmenšího důvodu k znepokojení obyvatelstva a zvláště praždné příčiny vyhýbat se Mariánským Lázním. — Ostatně skončila již 14. září 5-denní lhůta od izolování onemocnění a 5-denní doba pozorovací pokud se týká lidí, kteří přišli ve styk s nemocnou. Ministerstvo zdravotnictví sděluje, že celá garitura vláku, kterého použila nemocná, u níž byla zjištěna v Mariánských Lázních cholera, byla vyžádná z dopravy, aby byla důkladně desinfikována.

**Bouře a krupobití.** Při bouři dne 15. září o 8. hod. več. se roz-poutavil nad okolím Mostu, dostavil se prudký déšť, mistry i krupobití. Tak zejména v okolí Čuce a Komofan způsobily byly stráž na poliích značné škody. — Během bouře několikrát uhořelo. Mezi jiným sjez blask do domu obchodníka s potravinami Jos. Hurta v Komofanech, který chytil a shořel do základů. Mimo to uhořelo do stahu rolníka Vagnera v Čudě. Stok ročně stal se o- bětí plamenů. — Téhož dne roz-

poutala se prudká bouře s lijá- kem a krupobitím nad Příbramí a okolím, zejména na jihu a se- verně od Příbrami. Kolem 8. hod. večerní spustil se při hrozném bou- ři velký přival, který však netr- val déle, než půl hodiny, ale byl doprovázen silným krupobitím, kteréž však mnoho škod nezpůso- bilo, ježto kroupy byly celkem malé, u velikosti hráchu, a padaly jen řídece. Za to v oblasti řeky Vltavy, od Kamýka, Dolních Hbit a Zduchovic, padaly kroupy hojně u velikosti vlašských ore- chů, tak že ještě druhý den ráno ve velkém množství na stinných místech ležely a byly ještě do Příbrami druhý den dopoledne přinášeny jako rarita. Škody krupobitím způsobené v tamější oblasti u Vltavy, jsou značné, zejména na polní zeleni a v lesích. Rovněž v okolí Zdic a Berouna velká bouře a průtrž mračen, tak že vlak večerní, z Prahy do Pří- brami jedoucí, se značně opozdil.

**Ironie osudu.** — Deera sklada- tele národní hymny "Kde domov můj," F. Škroupa, žije ve Vilmově a žije se žebratou. Je to sta- řenka Břta Kostecká.

**Nestěti při dočesné.** Při do- česné, konané dne 14. září v míst- nostech parního mlýna p. Josefa Nováka u Hředel, vzblála se po- jednou z neznámých příčin ve Hře- dlích dřevěná a slanou krytá sto- dola rolníka p. Adolfa Vitnera ve Hředlich. Když téměř včelšní ú- častníci slavnosti pospíchali k po- záru, byl v nastalém zmatku tam- ní rolník p. Dypold kopnut ko- ním jednoho z jezdecků banderla do obličejů tak prudce, že klesl ihned v bezvědomí k zemi a te- prve po delší době nabyt opět vě- domí. Občanstvu a hasičům po- dařilo se sousední stavení před požárem uchrániti. Leč stodola lehla popelem úplně. Škoda je značná a je kryta pojištěním jen částečně.

**Rodinná tragedie.** — Majitel domu v Praze, Hlaváček, v náv- a choromyslností zastřelil svoji manželku, nejstaršího syna a de- ru, svého druhého syna těžce zra- nil, načež sám spáchal sebevraž- du.

**Ta láska.** — V minulých dnech ráno k 6. hod. nalezeny byly li- dmi, kteří se ubírali na trh do Znojma, poblíž vojenského hřbi- tova mrtvolu muže a ženy. Muž oden byl v uniformu vojína s vy- ložením 21. pluku a odznaky sí- kovatele. Nedaleko od mrtvol le- žel služební vojenský revolver. Případ oznámen ihned policii, která obstoupila místo a do pří- chodu na rychlo přivoláno lé- kaře a komise zvěděvacím, jichž bylo v krátkém čase velké množ- ství, zamezila přístup k mrtvo- lám. Lékař mohl konstatovat již jen smrt, která nastala asi 3 hodi- ny před naležením mrtvol. Mrtví, jichž totožnost ještě na místě mo- hla býti zjištěna, převezeni byli do zeměbranecké nemocnice jako nemocní nejléžije stojící. Jsou to 35letý síkovatel 12. pěšího plu- ku Matušik a 24letá služebná Ju- lie Schneiderová z Znojma. Na těle Schneiderové nalezeno pět stříelných ran, všechny rázu smr- telného, do předu prsou vystře- lených, z nichž každá o sobě mus- ela přivoditi smrt. Matušik stře- len je do spánku pravého a rov- něž i u něj musela nastati smrt okamžitě. Zjištěno, že Matušik zastřelil napřed Schneiderovu a pak sebe. Motivy, které přiměly Matušika k tak hroznému činu, nejsou dosud objasněny. Jistě však, že oba měli spolu již delší čas známost, se kterou před ní- kým se netajili. Následkem toho kohlí různé verze. Mluví se o nešťastné lásce, o žárlivosti a i o tom, že Matušik zpronevřil při nějaké penize erární a ze strachu před trestem se zvráždil. Zela Schneiderová zahynula v úmru do- brovolně, dosud objasněno není. Případ ten způsobil ve městě vel- ký rozruch.

**ZÁDNÁ ZEMĚ**  
...  
R. A. SMITH,  
...  
OMAHA, NEBR.

**Trpíte únavou?**  
Slábnete? Nic vás netěší? Nemáte chuť k jídlu? Jděte na kořen toho zla. Posilněte soustavu, užívajíc  
**Severův Životní Balsám**  
(Severa's Balsam of Life)  
jenž jest doporučován a uznáván v léčení vleklé zácpy, žlučnatosti, žloutenky a různých jiných chorob jaterních. Cena 75c.  
Zadejte Severovy Léky v lékárnách. Jsou všude na prodej. Nemůžete-li u vás dostat Severovy Léky, objednejte si je přímo.

**W. F. SEVERA Co.** CEDAR RAPIDS IOWA

**Přestěhoval se**  
**Dr. J. W. NOVÁK**  
český  
zubní lékař  
Přestěhoval se do  
**Karbach Blk.**  
15. a Douglas ulice  
čís. pokoje 206.  
Rohová místnost na dru- hé podlaží  
nad Ryan Jewelry Co.  
Tel. v úřadovně: Dou- glas 5077.  
Tel. residence, 915 Willi- am ul., Douglas 6019.

**THE MERCHANTS NATIONAL BANK**  
OF OMAHA, NEB.  
UNITED STATES DEPOSITORY  
Capital \$500,000.00. Surplus and profits, \$700,00.00.  
The Merchants National Bank otevřela spořitelni oddělení a bude platiti na uložené peníze 3 procenta úroku ročně - - - - -  
Chceme s vámi obchodovat  
2775  
LUTHER DRAKE, FRANK T. HAMILTON,  
President. Vice-President.  
FRED P. HAMILTON B. H. MEILE, C. B. DUGDALE,  
Cashier. Ass't Cashier. Ass't Cashier.

**ROYAL Pivo**  
72 kvartů \$6.75  
Royal Pilsener Pivo jest české pivo, jest vařeno v nejlepší pivovaru, a českého chmele, českým sládkem, právě tak, jak se vaří v Čechách.  
Pošlete nám svou ob- jedávku na sud piva je- ště dnes. Za spěšnou do- stávkou a spolehlivou službu. Láska Vám dáme na úvěr, než jsme převezděni, že je vařeno v prázdno.  
**THE ROYAL BREWING CO.**  
300-12 West 6th St., Kansas City, Mo.  
Box 13.